

Nota beantwoording zienswijzen

Omgevingsvergunning 'Zonnepark Agger te
Woensdrecht'

datum: 05-10-2020

Inhoudsopgave

1 Inleiding	4
2 Overzicht van ingekomen zienswijzen	5
3 Beantwoording van de zienswijzen	6
4 Aanpassing na zienswijzen	9

1. Inleiding

Van 13 augustus 2020 tot en met 24 september 2020 heeft de ontwerp-beschikking van de omgevingsvergunning van het plan 'Zonnepark Agger te Woensdrecht' ter inzage gelegen. Tijdens de inzageperiode zijn door 3 personen zienswijzen ingediend. Een overzicht van de ingediende zienswijze vindt u in het volgende hoofdstuk. In hoofdstuk 3 en verder wordt verslag gedaan van de beantwoording van de zienswijze.

2. Lijst van ingekomen reacties

De volgende personen hebben een inspraakreactie ingediend tegen de omgevingsvergunning 'Zonnepark Agger te Woensdrecht':

Nr.	Indiener	Datum
1	DNWG Infra B.V.	16 september 2020
2	Milieuvereniging Benegora en natuurvereniging Namira	16 september 2020
3	Provincie Noord Brabant	22 september 2020

3 BEANTWOORDING VAN DE ZIENSWIJZEN

In dit hoofdstuk is een beantwoording van de zienswijzen opgenomen. De beantwoording vindt plaats op chronologische volgorde op basis van de dagtekening van de zienswijze. Per zienswijze wordt een korte samenvatting gegeven, waarna wordt overgegaan op de beantwoording van elke reactie.

3.1 DNWG INFRA B.V.

De zienswijze luidt kort samengevat als volgt:

1 Zoals bij u wellicht bekend kunnen buisleidingen en elektrische systemen elkaar wederzijds beïnvloeden door verschillende mechanismen. In de toelichting geeft u aan dat de exacte situering van de objecten zoals trafostations, omvormers en een collecting station nog niet vaststaat. Onzes inziens zijn de gevolgen voor de buisleidingen van het voorgenomen plan volgens, in overeenstemming met de huidige (Nederlandse en Europese) normen vooralsnog op basis van de beschikbare informatie niet volledig in te schatten. Bij eventuele gevolgen valt te denken aan, een beperking op uit te voeren werkzaamheden in de nabijheid van de buisleidingen, het risico van wisselstroomcorrosie, waardoor de faalkansen van de buisleidingen (lekkage) significant kunnen worden verhoogd.

2 Onzes inziens kan bij zonneparken sprake zijn van elektrische beïnvloeding (w.o. elektromagnetische compatibiliteit) op ondergrondse geleiders (metalen buisleidingen) door zowel gelijkspanningssystemen (DC) als wisselspanningssystemen (AC). Waardoor dat kan leiden tot onaanvaardbare risico's. Er zijn duidelijke richtlijnen en normen voor opgesteld, zoals ten behoeve van:

« hoogspanningssystemen (AC) geldt dat bij aanleg/wijzigingen van elektrische hoogspanningssystemen en/of buisleidingen rekening dient te worden gehouden met wederzijdse beïnvloeding. Vooraf aan de werkzaamheden dient door middel van de NEN 3654 vastgesteld te worden of de optredende beïnvloedingen niet tot onaanvaardbare risico's kan leiden.

« gelijkstroomsystemen (DC) geldt dat de metalen buisleidingen en de werking van kathodische bescherming systemen niet mogen worden beïnvloed door interferentie en/of zwerfstromen uit gelijkspanningssystemen. De aangegeven criteria in de NEN-EN 50162 en de NEN-EN 12954 dienen gehandhaafd te worden.

Zoals aangegeven kunnen wij uit de stukken niet opmaken of op de hierboven genoemde normen/criteria is getoetst dan wel verder wordt onderzocht? Vervolgens is dan de vraag worden de normen overschreven en/of zijn er mitigerende maatregelen mogelijk? Tenslotte is dan de vraag worden deze door de leidingbeheerder acceptabel geacht (past het binnen het risicobeheersmanagementsysteem van de betreffende netbeheerder). Wij kunnen daarom niet uitsluiten of de benodigde activiteiten dan wel de bouwwerken zoals de zonnepanelen en de bijbehorende objecten (bijv. transformatoren) of de (aan te leggen) aansluitkabel de alhier gelegen leidingen gaat beïnvloeden.

3. Verder kunnen wij nog niet uitsluiten of er mogelijk knelpunten zijn te verwachten ten aanzien van de wettelijke maximale drinkwatertemperatuur (door de elektrische objecten met name de kabel). De kwaliteit van drinkwater kan door thermische beïnvloeding en/of de stijging van de bodemtemperatuur worden beïnvloed. De noodzakelijke maatregelen dienen daar dan voor getroffen te worden (bijvoorbeeld plaatsing van monitoring van temperatuurmetingen), deze dienen eerst uitgevoerd dan wel afgestemd moeten worden met de initiatiefnemer alvorens de kabel in bedrijf genomen kan worden dan wel in bedrijf is. De hieruit voortvloeiende kosten dienen door de eigenaar vergoed te worden.

4 In de toelichting wordt weliswaar aandacht gegeven aan de warmteontwikkeling boven de zonnepanelen dat volgens deze onderzoeken de temperatuurverschillen te verwaarlozen zijn in de omgeving van het zonnepaneel. Echter hoe dat verder zit met de bodemtemperatuur en de veranderingen van de weersomstandigheden (bijv. lange periodes van droogte) of te wel

ondergronds in de omgeving van zonnenvelden, om die reden kunnen wij niet zomaar uitsluiten dat er geen gevolgen zijn voor de ondergrondse buisleiding (ongeacht van het soort materiaal) danwel dat er mogelijk knelpunten kunnen gaan ontstaan.

3.5 Verder wordt in de toelichting het volgende aangegeven: "Van groundbewerkingen ter plaatse van de buisleidingstraat is in het geheel geen sprake. Belemmeringen treden niet op." Daar zijn wij blij om dat hier rekening wordt gehouden, voor wat betreft de ongestoorde ligging. Desondanks willen wij het volgende aangegeven om bij de uitvoering (realisatiefase) rekening te laten houden. Indien er werkzaamheden onverhoopt plaats dienen te vinden binnen de beschermingszone, dan dient aangetoond te worden dat de werkzaamheden noodzakelijk zijn en geen invloed hebben op de ondergrondse infrastructuur van Evides. De werkzaamheden kunnen vervolgens na expliciete (schriftelijke) goedkeuring van Evides en namens Evides plaatsvinden. Dat geldt ook voor werkzaamheden in de nabijheid van deze leiding bijvoorbeeld werkroutes en/ of -terreinen, dan dient dit afgestemd te worden met de netbeheerder en waarbij in een werkplan onder andere de toegankelijkheid van de ondergrondse infrastructuur tijdens de werkzaamheden wordt besproken.

Het standpunt van het college van burgemeester en wethouders van Woensdrecht is als volgt:

1. (Reactie op 1 tot en met 4) Initiatiefnemer en de indiener hebben een aantal keer contact gehad over de zienswijze. Daaruit blijkt dat de buisleidingen niet direct onder het plangebied liggen, maar dat niet uit te sluiten valt dat er een ongewenste wisselwerking is tussen de bestaande leidingen en de nieuw te bouwen elektrische installatie.

Initiatiefnemers en gemeente zijn zich bewust van het belang dat de Buisleidingstraat niet negatief mag worden beïnvloed door de aanleg en exploitatie van het zonnepark en vice versa. Op basis van eerdere ervaringen met de ontwikkeling en bouw van andere zonneparken in Nederland met dergelijke nabijgelegen leidingen, is de verwachting dat er geen problemen zullen optreden mits (indien noodzakelijk) de juiste mitigatie wordt opgenomen in het definitief ontwerp van het zonnepark. Als deel van de definitieve ontwerpfase van het project laten initiatiefnemers voordat wordt aangevangen met de bouwwerkzaamheden een elektromagnetische en thermische beïnvloedingsstudie uitvoeren om aan te tonen dat er geen onaanvaardbare beïnvloeding zal plaatsvinden op de leidingen. De studie zal ter goedkeuring worden aangeleverd bij de leidingeigenaren/-beheerders van de leidingstraat. Vaak worden er ook metingen verricht voor en na de aansluiting van het zonnepark ter verificatie. Naar aanleiding van de ingekomen zienswijzen is contact opgenomen met indiener. Hierbij is overeengekomen dat het uitvoeren van de benodigde onderzoeken en het overleggen van de overig benodigde bescheiden, zal plaatsvinden voordat wordt gestart met de aanleg- en bouwwerkzaamheden voor het zonnepark. Een en ander wordt als zodanig opgenomen in de voorwaarden die worden verbonden aan de omgevingsvergunning, zodat naleving van deze afspraak is geborgd. Het voorgaande zal voor de volledigheid tevens als aanvulling worden opgenomen in de ruimtelijke onderbouwing.

3.2 Provincie Noord Brabant, Brabantlaan 1, 'sHertogenbosch

De zienswijze luidt kort samengevat als volgt:

1. De gemeente heeft onderzocht dat na windenergie, besparing en zon op dak nog 230 ha aan zonnepanelen noodzakelijk is, dit is vastgelegd in Uitnodigingskader zonne-energie 3-7-2019 door de Raad. Uit de visie blijkt dat dit plangebied behoort tot de aangegeven 'kansrijke gebieden', waarbij wordt onderscheiden in (kansrijke gebieden, afwegingsgebieden en uitsluitingsgebieden en stedelijk gebied). De zogenaamde 'kansrijke gebieden' zijn gelegen aan de westzijde van de gemeente. Onderhavig zonnepark is gelegen in deze 'kansrijke gebieden'.

Zoals aangegeven is onderhavig plangebied gelegen in gebied met cultuurhistorische waarden. De IOV sluit de realisering van zonneparken in deze gebieden niet uit.

Artikel 3.29 IOV bepaalt, dat een bestemmingsplan gelegen binnen cultuurhistorisch waardevol gebied mede gericht is op behoud, herstel of de duurzame ontwikkeling van de cultuurhistorische waarden en kenmerken en daartoe regels stelt. Wij zijn van oordeel dat onderhavige locatie geen geschikte locatie is voor de realisering van een zonne-park gelet op zorgvuldig ruimtegebruik en meer in het bijzonder gelet op de ter plaatse aanwezige cultuurhistorische waarden. Daarmee zijn we tevens van oordeel dat er strijdigheid bestaat met artikel 3.29 IOV. Dit artikel bepaalt dat een bestemmingsplan van toepassing op cultuurhistorisch waardevol gebied mede gericht is op behoud, herstel of de

duurzame ontwikkeling van de cultuurhistorische waarden en kenmerken zoals beschreven in de Cultuurhistorische Waardenkaart. Wij lichten dat als volgt toe.

Cultuurhistorische waarden.

De Zuidpolder van Woensdrecht, Agger en de Oud-Hinkelenoordpolder zijn op de provinciale Cultuurhistorische Waardenkaart gewaardeerd als cultuurhistorisch gebied van provinciaal belang. De visuele relatie met de direct aan de polder gelegen Brabantse Wal, De Watergang Agger, de dijken en de relatie tussen de terreingesteldheid en de percelering vormen belangrijke waarden en kenmerken van het gebied. De ontwikkeling van een zonnepark is een gebiedsvreemde ontwikkeling en tast de cultuurhistorische waarden van de polder aan. Het plan houdt geen rekening met het verschil tussen de polderstructuur van de Zuidpolder van Woensdrecht en de langgerekte structuur van de Watering Agger. Tevens wordt voorzien in afschermende beplanting. Het gevolg van beide (inplanting constructie en groen) is dat het leidt tot een verrommeling van het landschap. Daarmee wordt de ruimtelijke structuur van het gebied op deze manier niet versterkt. Het zonnepark tast op deze locatie, eveneens de visuele relatie tussen polder en omgeving aan. Het leidt tot verrommeling van het historische landschap. De ontwikkeling is strijdig met artikel 3.29 van de IOV, die zegt dat in cultuurhistorisch waardevolle gebieden enkel ingrepen mogen plaatsvinden die de cultuurhistorische waarden behouden en versterken.

2. Concluderend zijn we van oordeel dat het zonnepark niet past binnen het onderzoek naar geschikte locaties gelet op zorgvuldig ruimtegebruik en omgevingskwaliteit in de zin van artikel 3.41 lid 1 sub b IOV. Tevens concluderen wij dat het zonnepark op deze locatie in strijd is met de uitgangspunten van artikel 3.29 IOV.

Het standpunt van het college van burgemeester en wethouders van Woensdrecht is als volgt:

1. De polders hebben een sinds 1840 een weinig veranderde ontsluitingsstructuur met polderwegen. Deze ontsluitingsstructuur wordt gedurende de aanwezigheid van het zonneveld in stand gehouden. Naar het oosten toe gaat de blokvormige percelering over in een smalle, strookvormige percelering, in verband met de kwel vanaf de Brabantse Wal. De aanwezige verkavelingspatronen worden gedurende de aanwezigheid van het zonneveld in stand gehouden en met behulp van de inrichting van het zonneveld benadrukt. Zo wordt er tussen de twee noordelijke percelen een brede kruidenrijke strook aangebracht, op de (historische) verkavelingslijn. Hierdoor ontstaat meer afstand tussen percelen langs de Agger en het perceel in de Zuidpolder. Deze 13 meter brede strook zorgt voor afstand tussen de panelenvelden, benadrukt de (historische) verkaveling en de overgang van de Agger naar de Zuidpolder.

Aan de westzijde van het plangebied wordt een strook van gemiddeld 13 meter breed ingericht met een kruiden- en bloemrijke vegetatie. Deze vegetatie wordt zoveel mogelijk afgestemd op de bestaande vegetatie in de ecologische zone. Daarmee wordt een significante bijdrage aan de Ecologische Hoofdstructuur (Natuurnetwerk Brabant) geleverd. Daarnaast levert dit een bijdrage aan de versterking van de cultuurhistorische waarden van de Agger. Het herinrichten van dit deel van de polder als natuur refereert naar de oorspronkelijke ruigere en moerasachtige inrichting direct langs de Agger, mede door kwel vanaf de Brabantse Wal.

De landschappelijke inpassing wordt niet hoger dan 3 meter ten opzichte van het maaiveld, hiermee blijft de beplanting ook lager dan de windsingel om de direct naastgelegen fruitboomgaard. Door de aanwezigheid van deze fruitboomgaard is de zichtlijn al deels onderbroken.

Vanuit de omgeving (uit het omgevingsproces) het verzoek gekomen om het zicht op de paneelopstelling te beperken. Daarbij is een (laagblijvende) landschappelijke struweelhaag één van de beste opties, omdat dit landschapselement 'opgaat' in de beplanting van de Agger (gezien vanaf de Brabantse Wal). De keuze en samenstelling van de struweelhaag is tevens op verzoek van verschillende gebiedspartijen.

Hiermee wordt geconcludeerd dat er weldegelijk rekening wordt gehouden met het verschil tussen de polderstructuur van de Zuidpolder van Woensdrecht en de langgerekte structuur van de Watering Agger en dat de ruimtelijke structuur behouden blijft en bijvoorbeeld langs de Agger wordt versterkt. Het zonneveld vormt geen obstructie in de zichtrelatie vanaf de Brabantse Wal tot de Agger, door zijn lagere ligging en de grote afstand in het landschap. De panelen en landschappelijke inpassing zijn laag gehouden om de ruimtelijke impact van het zonneveld zoveel mogelijk te beperken en daarmee de ruimtelijke leesbaarheid van de poldermaat en de Agger, vanaf de Brabantse Wal en het poldergrid, Brilseweg (ligt op minimaal 280 meter afstand), te behouden. Ook zijn er geen locaties

vanaf waar dit zonneveld zich op korte afstand tussen de observant en de Brabantse Wal bevindt. Het zonneveld ligt op significante afstand van twee snelwegen. De bestaande beplantingen en erven nemen het zonneveld vanaf deze snelwegen uit het zicht.

Op basis hiervan is het inrichtingsplan op 4 punten aangepast:

- Er is een kruidenrijke strook van 13 meter breed gesitueerd tussen de twee noordelijke percelen. De natuurlijke inrichting aan de zuidwestzijde, langs de Agger, is hiertoe versmald.
- Oriëntatie van de panelen is aangepast, om nog beter aan te sluiten op de landschappelijke diversiteit (oriëntatie Agger enerzijds en oriëntatie Zuidpolder anderzijds).
- De paneelopstelling aan de zuidwestzijde is aangepast, en benadrukt nu de verkaveling.
- Er zijn visualisaties toegevoegd aan het inrichtingsplan die laten zien wat de impact van het plan is vanaf 't Marktje (Woensdrecht). Dit betreft afbeeldingen 7, 8 en 9 van het inrichtingsplan.

2. In de ruimtelijke onderbouwing is in paragraaf 3.3.2 onderbouwd dat wordt voldaan aan artikel 3.41, o.a. met verwijzing naar het 'Uitnodigingskader zonne-energie. Gemeente Woensdrecht, mei 2019'. Het voorliggende projectgebied is in dit Uitnodigingskader aangewezen als 'Kansrijk gebied' voor zonnevelden. In het Uitnodigingskader wordt onderbouwd waarom dit 'Kansrijk gebied' betreft. In het uitnodigingskader zijn ook ruimtelijke voorwaarden en criteria opgenomen waar de locatie en het voorgenomen plan aan moet voldoen, mede gelet op zorgvuldig ruimtegebruik en omgevingskwaliteit. In paragraaf 3.4.2 is onderbouwd dat aan deze voorwaarden en criteria wordt voldaan. Tevens is o.a. in paragraaf 1.1.3 van de ruimtelijke onderbouwing nader onderbouwd hoe de locatiekeuze zorgvuldig tot stand is gekomen. Zo betreft het vanuit agrarisch oogpunt minder geschikte grond (heel nat). De percelen liggen ook aan een onverharde weg, die moeilijk bereikbaar is voor grote landbouwmachines. Daarnaast grenst het zonneveld direct aan een ecologische verbindingzone. De ontwikkeling van het zonneveld biedt goede kansen om deze zone versterken, wat daadwerkelijk permanent gebeurt met het voorliggende plan. Bij de ontwikkeling van het zonneveld wordt langs en onder de panelen ingezet op meervoudig ruimtegebruik voor natuur en waterinfiltratie. Reeds aanwezige beplantingselementen in het huidige landschap, zoals een fruitgaard, dragen bij aan het uit het zicht nemen van het beoogde zonneveld. Direct rondom het projectgebied wonen weinig mensen. Er liggen drie erven aan de noordzijde, op 400 meter afstand. Vanuit de woningen is zeer beperkt zicht richting het zuiden, door schuren en beplanting op de erven. Ook de bewoners vanuit Woensdrecht hebben zeer beperkt zicht. De afstand tussen Woensdrecht en het projectgebied betreft minimaal 650 meter.

Aangezien ook wordt voldaan aan artikel 3.29 van de IOV (betreffende cultuurhistorische waarden), en ook in de toelichting bij de IOV expliciet is opgemerkt dat er op voorhand geen beperkingen worden gesteld aan de locatie waar zonnevelden ontwikkeld kunnen worden, wordt ook voldaan aan artikel 3.41 lid 1 sub b IOV.

3.3 Natuurvereniging Benegora, Nederheide 2, Woensdrecht

De zienswijze luidt kort samengevat als volgt:

Algemeen

1. Indieners willen initiatiefnemers complimenteren met betrekking tot de communicatie, openheid en bereidheid de landschappelijke inpassing aan de lokale omstandigheden en wensen aan te passen.
2. Indieners vragen zich af waarom een digitale inloopavond niet tot de mogelijkheden behoorden, nu de fysieke inloopavond door Corona niet door kon gaan.

Landschappelijke inpassings- en beheerplannen

3. Verzocht wordt in de beheerplannen op te nemen dat beide indieners én de Vogelwerkgroep Bergen op Zoom bij de evaluatie van de plannen worden betrokken.

Maatschappelijke meerwaarde

4. Ontwikkelaars moeten conform het 'Uitnodigingskader zonne-energie Woensdrecht' een meerwaarde creëren die bovenop de landschappelijke inpassing wordt gerealiseerd. Ontwikkelaars

mogen deze maatschappelijke meerwaarde zelf bepalen. Indieners verzoeken van deze gelegenheid gebruik te maken om te investeren in de EVZ Agger. De doelstelling van de Provincie Noord-Brabant is nog altijd dat de EVZ's voor 2027 gerealiseerd zijn. Door geldgebrek is de EVZ Agger nog niet gerealiseerd.

Het standpunt van het college van burgemeester en wethouders van Woensdrecht is als volgt:

1. Met dank voor de positieve reactie van indieners.
2. De gemeente acht digitale inloopavonden wel degelijk opportuun. Vanuit de zonneparken is echter gekozen voor een groter bereik op meerdere publicatiekanalen (gemeentelijk digitaal en bode schriftelijk). Individuele initiatieven stond het vrij om daarnaast voor hun eigen initiatief een digitale avond te organiseren.
3. Initiatiefnemers van zonnepark Agger hebben er geen bezwaar tegen om de drie partijen bij de evaluatie van de plannen te betrekken en achten de daarmee samen te brengen kennis en expertise van partijen van toegevoegde waarde. Hiertoe zal te zijner tijd contact met hen worden opgenomen.
4. De gemeente erkent het belang van biodiversiteit en natuurverbetering, en ondersteunt de doelstellingen van de provincie in het verwerven en inrichten van de EVZ Agger. Het uitnodigingskader zonne-energie geeft verschillende aanbevelingen en voorbeelden van maatschappelijke meerwaarde.

4. Aanpassingen n.a.v. zienswijzen

Op basis van de zienswijze van de provincie is het inrichtingsplan op vier punten aangepast.

- Er is een kruidenrijke strook van 13 meter breed gesitueerd tussen de twee noordelijke percelen. De natuurlijke inrichting aan de zuidwestzijde, langs de Agger, is hiertoe versmald.
- Oriëntatie van de panelen is aangepast, om nog beter aan te sluiten op de landschappelijke diversiteit (oriëntatie Agger enerzijds en oriëntatie Zuidpolder anderzijds).
- De paneelopstelling aan de zuidwestzijde is aangepast, en benadrukt nu de verkaveling.
- Er zijn visualisaties toegevoegd aan het inrichtingsplan die laten zien wat de impact van het plan is vanaf 't Marktje (Woensdrecht). Dit betreft afbeeldingen 7, 8 en 9 van het inrichtingsplan.

Deze aanpassingen zijn ook tekstueel doorgevoerd en onderbouwd in het inrichtingsplan. De aanpassingen zijn ook doorgevoerd in de vormvrije mer beoordeling, in de technische tekeningen en in de ruimtelijke onderbouwing.